

Львівська Зоря

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. ■ Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Конто П. Ш.: Краків 405.867. АДРЕСА: Нова Зоря Львів, ул. Кльоновича ч. 8. II. пов. — Телефон 4—48.

Найбільше одушевлення на обох півкулях

Німці перелетіли океан, направивши літак у лету, в часі зливної дощу і бурі.

Вся преса на обох півкулях приносить такий опис прийняття німецьких летунів у Нью-Йорку:

Німецький воздухоплав „Граф Цеппелін“, котрий довго мовчав по дорозі, бо серед бурі і зливи не знав, де знаходиться, зявився над Нью-Йорком о год. 5. по пол. амер. часу, перелетівши 10.700 км. в 110 годинах. Його залюба в лету направила літак, в часі зливної дощу і бурі.

Незлічимі товпи народа злягли на вулиці і площі Нью-Йорку так, що здержано всякий рух, бо він став неможливий. „Граф Цеппелін“ серед неописаного радісного крику зібраних товп помалу спускався над височезними хмародерами Нью-Йорку, прямуючи до місця висідання в Лейкрості. Там натовп був такий, що влади тільки з найбільшим трудом очистили

площу: самих авт наїхало до 20.000! Всі кораблі в Нью-Йоркській пристані затрубіли, всі фабрики завистіли, вся праця спинилася, а маси народа, що битком наповнили вулиці, вікна і дахи домів голосно витали летунів. Одушевлення Американців було ще більше як тоді, коли витали свого власного героя Ліндберга, що сам оден перелетів океан. Брама великої, ясно освітленої галі, пристані літаків, стояли вже отворені, а біля них 400 людей залюби тої галі. Поліція відтиснула напіраючі маси видців і „Граф Цеппелін“ шасливо й легко спустився на землю.

Маси народа ждали на нього від рана аж до сумерку. Президент Кулідж вислав зараз гратуляційну депешу през. Гіндебургови. Вся Німеччина одушевлена перелетом Цеппеліна, а Берлін був тої ночі освітлений так ясно, як в день.

Ромунія видалить 90 проц. чужинців

На домагання ромунського православно патріярха Мирона Крістена (котрий є членом Регенційної Ради) рішив уряд Ромунії, в найближих тижнях: 1) Переглянути документи вже натуралізованих чужинців. 2) Видалити кваліфікованих чужинців (вчислено кількадесять фахів, які підлягати-муть видаленню, від інжинірів почавши, на шевцях скінчивши). Виїмки будуть зроблені тільки для тих чужинців, котрі стоять на чолі де-

яких підприємств. Продовження побуту на 3 або 2 роки одержать тільки ті чужинці, котрі уродилися в Ромунії, або боролися в рядах ромунської армії.

Супроти того обчислюють, що около 90% чужинців мусіти-ме опустити Ромунії. З тих причин преса перестерігає перед приминанням роботи й усяких посад в Ромунії.

Ті видалення спричинять руїну десятків тисяч людських екзистенцій.

Тривога в Москві

Зі всіх сторін доносять про ропіт народа.

Рос. орган „За Свободу“ пише: Зі всіх кінців Росії приходять в Москву тривожні депеші з домаганнями рішучих кроків для успокоєння народа, котрий буриться ізза острого недостатку харчів і одягів та обуви. Особливо важке положення на Україні, де ширяться

епідемії тифу й болів жолудка ізза неможливого хліба. Робітники на фабриках відмовляються, йти до роботи, поки не дадуть їм прилично хліба. В Москві, де також стоять довгі хвости за хлібом, викликають ті депеші пригнобляюче вражіння.

Німці заводять приватні пошти

З кінцем с. м. допускає німецька влада перших 50 приватних почт. Дві такі пошти вже функціонують в Берліні, а саме в однім готелю коло „Ангальтер Багнгоф“ і ще в одній фірмі. Всі ті пошти матимуть право, приймати до пересилки листи, пакети й депеші, а виім-

ково і гроші.

В часі, коли червоні москалі все „соціалізують“, Німці зачинають віддавати в приватні руки навіть такі старі державні монополії як почта. Нема сумніву, що се практичніше.

Кара смерті — або щіплення проказою

Президент Латвії помилував засудженого на смерть злочинця Яна Кірштайна під умовою, що цей згодиться на заціплення йому прокази в научних цілях. Це сталося на предложення професора рижського університету Снікера, котрий бажає досвідом доказати, що проказу можнавилічити. Кірштайн по надумі згодився на це предложення й

передав прокураторови рижського окружного суду письмо такого змісту: „Маю честь прохати Президента держави прийняти мое добровільне бажання пожертвувати собою для науки. Сим прошу дати мені можливість надолужити лиш важкий проступок, за котрий щиро жалую“.

Вилічився в червонім „раю“

На процесі проти комуніста Мойсея Кагана і тов. у Варшаві зайшов цікавий випадок: Польський комуніст Гадай, котрому удалося втечи з польської в'язниці, оповів, як большевики уможливили йому

втечи до Росії. Та коли він там побув і побачив, який там гнет над робочим народом, вилічився основно від комунізму, втік відтам знов до Польщі й віддався в руки властей.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ПЕРЕЛОМОМ

Нові вигляди в нашім хліборобстві.

Україна се одна з найурожайніших земель на земській кулі. Поверх 3/4 України лежить в області чорнозему. А й решта в значній часті не уступає кращим землям інших країв.

Та не зважаючи на се, український хлібороб, отже головна маса українського народу, живе на загал у важких умовах. Він у своїй більшості тільки вегетує. А багато таки не доїдає, навіть голудує.

Головною причиною такого сумного стану в нас загально вважають перенаселення. Населення, що живе з землі, чим раз більше зростає, а землі не прибуває. У висліді земля дробиться на чим раз менші господарства, які не вистарчають на виживлення їх власників. А частина хліборобського населення лишається взагалі без землі.

Щоби здобути потрібні для життя засоби, наш хлібороб емігрує. Еміграцію вважають також представники нашого громадянства за одинокий лік на злидні нашого хлібороба. І пособляють виходови населення з Української Землі.

От що говорив недавно в Празі пос. Д. Палів тамошній українській еміграції про відносини на українських землях під Польщею:

„Робиться лачно... На 8 мільонів гектарів землі припадає 1.250 тисяч господарств, з яких 1 міль. має по 5 гект... 50% населення не має що робити на селі й моголоб піти кудись у світ за очі. ...Голоду не поправить ніяка земельна реформа, бо до розділу є мало чим більше як 2 міль. гектарів землі на 1 мільон господарств. Вихід з такого становища пос. П. бачить єдино в доцільній земельній еміграційній політиці, яку може повести тільки власна державність...“*

Безперечно. Одною з причин важкого економічного стану нашого хлібороба є його малоземелля. Але не головною. Бож ми є свідками факту, що деінде, на Заході, хлібороб на такім самім або ще меншім загоні землі і на гіршім живе куди краще, ніж на Україні. Чому?

Бо там хліборобська культура стоїть куди вище, ніж у нас.

Дивне диво. Україна се край самих майже хліборобів. Хліборобство було від найдавніших часів головним заняттям Українців й є ним до нині. Та всеж таки уровень хліборобської культури на Україні дуже низький. Такий низький, що урожайна українська земля не в силі вижити свого не густого в порівнанні з Заходом населення. І тут головна причина важкого становища нашого хлібороба.

На превеликий жаль в нас досі дуже мало звертали уваги на піднесення серед наших хліборобів хліборобської культури. А коли і звертали, то більше словами, ніж ділом. У висліді — все залишилося по старому.

* Тризуб. Paris 1928, ч. 25, ст. 9.

В останніх часах однаке мають місце позначки, що віщують під тим оглядом корисну зміну. Якби се позначки?

Перед нами невеличка брошура, що її видали саме „Спілка українських агрономів“. Се книжочка інженіра-агронома В. Воробія п. з. „Про пересаджування збіжжа, або 100 кірців збіжжя з морта“^(*).

„Що? вагон збіжжя з морта? жабж се можливе? — так починається згадана брошура. Так Шаповал Читачу! — відповідає автор. Не тільки можливе, але й Ти сам зможеш стійко зібрати з твогой чернозему чи глинки, коли уважно прочитаеш отсю книжочку і зачнеш так робити, як тут написано.

„Можє першого року збереш лише 50 сотнарів, а може лише 30 з морта, та тим не зражуєся. Через рік-два познаеш помилки твоеї господарки й усунеш її. А тоді осянеш такі збори, про які Тобі й не снилося. А коли навіть з якихсь причин — чи то лише поле, чи в наслідок посухи — не осянеш найвищих врожів і прийдеться зодолити Тобі лише 30 сотнарів з морта — то й тоді збереш з нього 8 до 10 разів більше, як збираєш до тепер.

„Тому, як прочитаеш отсю книжочку, ше сеї осені розпочинай інакше господарити.

Пригляньмося до книжочки сеї ближче.

„Садження збіжжя — читаємо в ній — не повинна. Сю штку споконвіку знають і вживають Китайці при управі рижю. Вони і збирають його через те значно більше з морта, як ми нашого збіжжя, бо пересіюно по 40 до 50 сотнарів.

„В Європі пробував садити збіжжя ше 20 років тому проф. Демчинський на Кавказі і мав неабиякі успіхи. Але він не вмів вихисувати свого досвіду. Використали його шойно в повоєнних часах проворні і практичні Німці. Вони навіть збудували особні машини-свалки, що садять збіжжя. Се збіжжя пізніше просапують і збирають до 30—40 сотнарів зерна.

„Але Німці не перестали на садженні. У двох останніх роках вони зачали пересаджувати збіжжя, як пересаджується росадку капусти і досягнули незвичайних успіхів.

„Перший Едвард Остгаус з Готенгоф завів в себе на своїм господарстві сеї новий спосіб управи збіжжя.

„Він засіяв невеличкий загончик житом і пізніше, як воно виростю на 12—15 см. заввишки, при помочи арештантів попереаджував поодинокі рослини на новий загін в широкій рядки, оден від одного на 20 см, а в рядках

*) Про пересаджування збіжжя або 100 кірців збіжжя з морта. Зладив інж. Віктор Воробєв. Львів, 1928. Ціна 0.60 зол.

одну рослину від одної на 20 см. Таким чином посаджено на кождому квадратному метрі по 15 рослин. До зими житю сильно розгалужилося і підростло на 20 см. високо. Зимую воно впадало в очи кождому прохождою своєю темною красою і здоровим виглядом.

„На весну просапано його два рази машиною і підгорнено. З часом воно так розрослося, що з доодиноких рослин виростали корчки з 40 до 80 здоровими стеблами, з великим, повним колоссям. Воно не тільки довше від нашого засіяного, але надто кождий колосок містить в собі коло 100, декотрі аж 130 грубих, тяжких зерен. Остгаус робить при цьому замітку, що робота арештантів була доволі недбача. З інших робітником можна досягнути далеко більше.

„Жинва пересадженого жита винали незвичайно добре. З квадратного метра збирано пересіюно по 1,30 кг. себто 80 сотнар. з морта.

„На інших господарств, де інспектор рільництва Ганс-Егон Деблін в подібний спосіб управяв жито, збирано ше краший врожай, бо по 3 кг. з квадратного метра, причім та посадка була ше рідша, бо тільки по 10 рослин на оден квадратний метр. Тому і розгалуження корчів було ше більше. На тому другому господарстві виносив збір коло 180 сотнарів зерна з морта, причім зібране зерно було в двоє тяжче від звичайного зерна.

„Подібні досвіди з пересаджуванням збіжжя роблено й з іншими родинами збіжжя, з таким самим значенитим вислідом. Так, наприклад, пересаджений ярий ячмінь давав кор-

чки з 11 до 15 стебел, коли його не обсапувати, з 30-ти стеблами після сапання.

„За німецькими хліборобами — пише автор — лише хлібороби других народів, між іншими також наші, українські селяне. Прочітавши минулого року мої статєйки „про пересаджування збіжжя“ в „Життє і Знанню“, багато селян зі залпом зачали робити проби в себе. І треба признати, що проби перейшли майже всюди з великим успіхом.

Звіті селян з тих перших у нас проб пересаджування збіжжя поміщені в чч. 14 і 15 „Сільського Господаря“ за б. р. До них і відсидаємо всіх, що цікавлятьсь новим способом управи збіжжя.

Річ ясна, що примінення нового способу управи збіжжя рівнозначне шонайменьше з 10-кратним побільшенням поля. І то в початках, бо при удосконаленню нового способу управи успіхи будуть ше далеко більші. До сего нового способу управи збіжжя треба скрізь заохочувати наших людей. А найкраща заохота се добрий приклад. Отже не попадати в перестрах, а до праці!

Католицький спосіб думання

Секретар кардинала Ван Россум, о. Преманс, редакторист, оголосив цікавий твір про „Католицький спосіб думання“. На його думку, брак католицького способу думання, це великий скандал наших днів, „новітна ересь“.

Католицький спосіб думання переходить у нас в „індивідуальне думання“ або в думання про власну любов. А це вже є втрата віри. Рівнож любов вітчизни є чесноотою але коли стається надто палкою переходить в гріх, бо забуває на обовязки відносно ближніх і Христового Заступника. Автор цитєе також актуальний уступ з енцикліки Папи Пія XI, „Ubi arcano Dei“: „Любов вітчизни й раси є могучим джерелом рїжних чеснот і героїчних подій, коли кермує нею християнське право; однаке ця любов стається зародком великої несправедливости і сердистости, коли у віддає справедливых засад і права переміняється в незміренність націоналізму“. Цейже папа скаржитьсь, що богато місіонарїв працює для добра свого народу а не для добра Церкви й навіть цим хвалиться. Шойно тоді світ буде здоровий, коли всі католики перемінять свій національний спосіб думання на католицький.

Унія, Росія і Польща

Дещо з історії й теперішности.

Панам Островським в альбом.

У статті п. н. „Моральна пощочина“ („Нова Зоря“ ч. 74) було м. ин. зазначено, як найновіший наступ наших „реформаторів“ на нашу католицьку Церкву послугується фальшивими історичними аргументами, з окрема, що Холмщина мовляв тільки завдяки унії спольщилася (так пише д-р А. Чайковський). Се дало привід В. Островському з Луцька вступити в „Ділі“ (ч. 225) з реплікою, щоб зайвий раз повторити той самий історичний фальш.

Відповідь його интересна з рїжних оглядів. Автор, як виходить, родом з Холмщини і син католицьких батьків, однаке сам православний, отже можна було сподіватися від нього якогось позитивного доказу на його твердження. В дійсности не дав нічого подібного, хоч його донос величезний. І взагалі, він милий публіцист. Наперед бідкає над безпекотою релігійної боротьби між Українцями — вірний засаді: *calumniare audacter*... — інсинує злегка „Новій Зорі“, що будити вона з польської ініціативи завела нову боротьбу, а кінчить власним „очищаючим“ наступом на галицьку унію. Одним словом, джентельмен.

Досить, що сей добродій вступається за д-ром Чайковським й питає: а) що „унія була створена для польщення українського населення“, б) що „драконівська рука російської влади врятувала для нас те, що зараз маємо“ на Холмщині, а без сеї руки „все потонуло-б у польським морі“. Доказів п. Островський не дає на се жадних, лише велить собі як Холмщаківі і синові уніятських батьків вірити на слово. Ми, грішні, не віримо, однаке не будемо вдавнятися з таким джентельменом, як д. Островський, в дискусію; натомість тим гр.-кат. Українцям, що повіривши д. О-му схотять і собі послугуватися його вище наведеними тезами про унію в Холмщині, радимо раніше подумати над ось якими питаннями:

1) Якщо церковна унія була створена тільки для польщення українського населення і сю задачу сповняла з великим успіхом, то як пояснили собі факт, що польське духовенство, польська політика і польська історіографія були завсїгда, від короля Данила почавши, а на наших часах скінчивши, противні унії?

Чому з окрема Поляки доложили всіх зусяль, як у 1905 так у 1915 і потім, щоб не допустити до віднони на Холмщині той бунітмо так корисної для них златинізованої унії?^(*)

2) Як пояснили собі факт, що всі статистичні й етнографічні описи та мапи Холмщини і Підляша з часів перед благодатями „драконської руки рос. влади“ показують нам сі країни як майже чисто українські, натомість урядові дати з рр. 1911—1913 (творення Холмської губернії) виявляють на „вратованих останках“ не більше як третину українського елементу?^(**)

3) Як пояснили собі факт, що в Галичині перед акцією „чищення“ обряду в 1850—60-их роках було 51% Українців, а по ній лише 43%?

4) Як пояснили собі факт, що з одного боку російській Поляки, стративши 1863 (ще перед „чищенням“ унії) всю владу, могли всупереч і на глум „драконськїй руді“ всевійсильно православної держави златиншити і спольщити Холмщину й Підляша; а з другого боку, що австрійській Поляки, здобувши коло того самого часу дуже широкую владу в Галичині і в Австрії, маючи за собою велику католицьку монархію, а проти себе нужденних Українців („лопів і хлопів“) на віть з Попраду не зрушили польсько-української етнографічної границі?

Хто шукає і знайде відповідь на отсі чотири питання, той знатиме, що думати про белетристичні тези „очищеного“ д. Островського, — до яких зрештою дійшов другий наш белетрист п. д-р Чайковський, хоч зроду-віку на Холмщині не жив. Річ ясна, що таку белетристику можна собі придумати й не бачивши Холмщини та її історії.

*) Найновіша бунітмо уніонна акція („жовтова унія“, як її зове д. О.), є в дійсности дискредитуванням ідеї обєднання, миленням очей Римови і свідомим паралїжуванням поширення галицької „златинщеної“ гр.-кат. церкви. До того польська унія якраз дуже пильно дбає про „чистоту“ східного обряду і не допускає жадних латинських „домішок“. Чи не ясно?
**) Сьогодні очевидно ше менше.

257 **На годігнних усляях** 18—20 по цінах точно готівкових продає товари текстильні, шовкові й суконні фірма **ЛЬВОРЕНЦІ І РІНГЕР** Львів, вул. Сонечна 9, тел. 15-32.

Огляд часописів

BULLETIN D' INFORMATIONS POLITIQUES de l'Agence „Aginter“ (Русское самостоятельное издание Общества св. Благоє. Кн. Александра Невского в Парижѣ, Октябрь 1928) в замітці „Католичество и восток“ виявляє фанатичну ненависть Росїян до католицтва й Унії, ствержуючи, що „так званої російської католицької акції“ будьто вже нема: „Сю невдачу настільки сильно відчувають самі католики, що їх першєна тактика притягнути Росїян зовнішними проявами пошани Православїя й національности, сьгодні навпаки перемінялася в отверту ненависть і тільки в ділянці „обряду“ залишається точка погляду, котра колись створила Унію. Однаке історична неприязність її для нас (?) так загальною відома, що як колись католицтво замаскувалося уніятством, створеним для спольщення (?!) Галичини й України (!), таксамо сьгодні Унія заслонюється новою назвою „східного католицтва“, в котрім православні мають знайти „все, що мають в своїй власній церкві“... і безболісно стратити свою національність. З тою метою створени „Католицькі Богослуження по православному обряду“, а стремління до фальшування (!) доходить до анекдотичних виживн“. Справді типовий зразок „історической неприлемости“ ніякої нової думки, незгідної з закоріненими категорїями думання. „Чистка обряду“ — це для них не більше як „маскарадъ съ политической подкладкой“.

Ужгородська „СВОБОДА“ пише з приводу тисячлїтних роковин смерті св. мученика Вячеслава (Вацлава), котрі обходитимуть Чехи сими днями: „...І як перед 1000 роками сходило сонце християнської культури, розганяло тьму поганського духа, і побіла світла Христової правди обезчлїла їм (Чехам) свободу на довгі столїття, а тільки релігїйна міжусобиця спричинила їх упадок, так і тепер ведеться сильна боротьба модерного поганства проти християнської правди. Якщо запанує над нашою державою знова Хрест Христовий, коли поширяться в народах культура і моральність християнська, коли наша нова держава вибудує свою будучність на певних основах традицій св. Кирила і Методія і св. Вацлава, будучність наша

Повістєвий фейлетон „Нової Зорї“ з дня 21. X 1928 67

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. столїття.

III.

Минув ще якийсь час і наступило те, що предсказав Гзазай про всякі способи здобування ласки могутної султанки.

Одного дня, в порі, коли мюзезини кінчали співати третій азан на вежах струнких мінаретів, зголосився до Хассеке Хуррем її перший другяба, великий везир Агмед-баша. Якесь недобре прочуття зворушило серце Хассеке Хуррем на сам вид того достойника. Він низько склонився й почав:

— О, найкраща з жінок Падишаха, о Радїсна Мати Принца Селїма, нехай Аллаг буде йому прихильний від коліски до гробу. Й прийшов зложити чолобитно наймогутнійшій з жінок султана в тїй надїї, що вона буде й наймилостивїйша для вірного свого слуги.

Так виразно вже в перших словах не натякав їй досї нічого ні оден достойник. Се її застановило. Очевидно мусїв мати підставу до такої сїмїлости. Але яку? Була сїм дуже зацікавлена. І шоби скорше довідатися про се, вдарила також у виразний акорд:

— Раз тільки красїне той, що просить, а два рази красїне той, що не дає! Я радо сповни́ти твое прохання по силам своїм...

Агмед-баша змішався. Бо він приготував собі довгу і круту стежку, заки мав стати на місці, в яким мала бути мова про давання. А жінка Падишаха відразу поставила його

на тїм місці. „Чи знає справу, з якою я прийшов?“ подумав — і збентежився ще більше. Бачив, що вона запримїтила його збентеження. Але більше нічого не мїг пізнати по її спокійнім обличчю. Напружив увагу, зібрав усю свою притомність і по надумї відповів:

— Багато ворогів має кождий, хто вірно служить державі Падишаха. А сказано: „Як маєш ворогом хочби мурашку, то будь обережний!“ Не знаю, чи хто з моїх ворогів не представив мене перед сонцем Падишаха як людину, з якою годї погодитися.

В сїй хвилї вже була переконана, що з сїм достойником прийдеться їй вести завзяту боротьбу. Не знала тільки, за що. Розумїла добре, що припідкою про мурашку грозив їй, а не оправдував себе. Скипіла внутрі. Але не показала того по собі, тільки відповіла таксамо двозначно:

— Я не знаю про тебе нічого злого. А ворог се дійсно небезпечна річ. Особливо тоді, коли він має зависне серце. Бо сказано: „Заздрїсного не примирши навіть найбільшою ласкою!“

Великий Везир Агмед-баша зрозумїв також, що жінка Падишаха говорить про нього, а не про його ворогів. Але пробував дальше переконувати її, що його можна позискати.

— Вірний приятель — сказав — лучший ніж свояк.

— Правдиву допомогу дає тільки Аллаг, відповіла твердо, бо вже їй тяжіла ся розмова. А предложенням „вірної“ приязни, очевидно за гроші, чудася внутрі ображена.

— І його заступник Падишах на землі тай та, що є зіницею його ока і зерном його серця, докинув.

— Я вже на початку розмови сказала тобі, що сповняю всі прохання — по скромним силам своїм.

Агмед-баша зрозумїв, що довше годї вже зводити з тим, за чим прийшов. І сказав лямалу:

— Я приходжу до наймудрїйшої з жінок Падишаха з великим проханням. Як воно буде в ласці сповнене, остану до смерти вірним невольником усіх замислів твоїх і сина твого, хай потїхою Тобі буде, о Велика Хассеке Хуррем!

— З яким проханням? запитала. Він відповів:

— Злі люди уважають мене дуже багатим і кажуть, що я загарбав у Єгїпті податки Падишаха. Але се неправда! Я убогий і навіть задовжений...

— „Довг пече як огонь“, відповіла приповідкою, заохочуючи його до дальшого прохання, бо була дуже цікава, кілько хоче сей великий багач, знаний і захланности. Знала, що Султан добре знав головний бруд характеру Агмеда-баші, однаке держав його на найвищїм місці їзза його великої робучности, точности і сприту.

— Так, о чудова квіточко Едену! відповів Агмед-баша.

— Думаю, що Падишах радо осолоджує бїль своїх вірних слуг. Кілько треба на заспокоєння твоїх догівг?

— О, ти дуже ласкава, найкраща зірко світла! Мені треба (тут відітхнув) триста тисяч золотих дукатів...

— Триста тисяч золотих дукатів?!

— Триста тисяч, о найціннїша перло держави Османів! Буду до смерти вірним невольником усіх замислів твоїх і сина твого!

Се повторення тих самих слів занепокоїло її ще більше, ніж домагання високої суми. Відповіла майже налякана:

— Не маю інших замислів як ті, що ними живе серце ї ум Падишаха! А мїй син шойно усміхається до добрих людей. Але я готова тобі допомогти. Тільки аж з таким домаганням не можу прийти до Падишаха...

— Інша не могла-б, а Ти все можеш, о найкраща зірко в життє Падишаха!...

Була здивована величиною, нахабїстотою й упертістю прохання. Відповіла встаючи:

— Се неможливе! Атже найбагатшїй князь Індїї прислав Падишахови дар, який варта третину того, чога ти домагашся!

— Він прислав їще й інші дари, о дуже милостива Панї!

— Се не дари, а заплата за кров і кошти війська Падишаха!... Ти за дорогий приятель, додала усміхаючись.

— Дороща від всіх скарбів доля дитини... — відповів твердо. Задеревїла і збїдла. По хвилї запитала:

— Якто? А при чїм тут дитина?

Завгагався й уриваним голосом сказав:

— А хтож... оборонить... малоого... Селїма... перед... — Перед чим?

— Перед злобою улемів і гнівом Падишаха, коли розїйдеться вістка, що він... охрещений на християнську віру!... Хтож оборонить, як не Великий Везир Агмед-баша?!

Оставїла з великого жаху за свого сина. Вся кров збїгла їй з обличча. Була блїда, як ялиця овїяна снігом.

Але вмить опритомнїла. Думки як лисавки почали їй літати по голові в дикїй погонї! Наперед цілий табун думок про безпеку, які грозять її синові. Бо за себе не боялася ні хвилинки! О, ні! Навпаки — чудася мїзна, як ранена левїця, що боронить своє молоде... Вже вітрила слабї сторони нападу. Але не знала ще сили ворогів.

Упорядкувала думки залїзною волею і постановила довідатися, чи її таємницю підглянув сам Агмед-баша, чи його спільники На хвилинку знов похололо їй біля серця на думку, що таємницею може знати більше людей. Бо що таємницею її вже знали, сего була певна. Пригадала собі, як запиталася завіса біля дверей. З тим більшою силою випрїмила свою думку й обережність. І вже спокійно відповіла:

(Дальше буде.)

буде забезпечена і нам не боятися нахабства сусідів. І на П. Русі порозуміння й братське співжиття Русинів з Чехами залежить головню від того, як відносяться прибувші сюди Чехи до релігії. Якщо будуть вірно держатися святощавлавських традицій, здобудуть собі і в Русинів честь і братську любов, колиж продовжатимуть між нами пропаганду модерного поганства, коли пропаганду густизму і безбожності, не лиш не знайдуть дороги до серця нашого побожного народа, але викличуть проти себе погорду й ненависть...

Царські скарби на ліцитації

Неощінені твори штуки, публичне добро Росії й України на торговиці в Берліні.

Вже від довшого часу кружляли вісти, що большевики спродують по тихо за кордон великі твори штуки, котрі вони в Росії й на Україні сконфіскували й оповістили, що се „васніть народа“, чи „пролетаріату“. Одначе за кожним разом уряд СРСР. протуває, називаючи ті вістки впливом „буржуазної злоби“.

В марті с. р. спродала авкційна фірма Ленке в Берліні 130 образів визначних артистів за досить дешево ціну, бо тільки за 180.000 марок (коло 360.000 зл.). Вивіска над тими творами штуки звучала: „Загранична власність“.

Мабуть фірма переказала уряд СССР., що треба виразно сказати, відки походять продані твори штуки, тоді й ціна буде більша, бо цілий світ добре знає, що російські царі чого буть не набували і що за століття своєї влади стягнули... вони з усіх усквід надзвичайно цінні річі. Отже тепер появилася „вступний каталог“ згаданої німецької фірми, котрий вже виразно заповідає, що в листопаді продавати-ме на ліцитації твори штуки з державних музеїв СССР. В оповістках зазначено соромливий, що продається тільки ті річі, без яких „музеї можуть легко обійтися“. Як видно, удержування музеїв се коштовна річ і „річ ясна як на долоні, що кошти на ту цінь можна покрити з надміру (!) музейного добра“...

І так під крик: „Хто дасть більше?“ підуть на другий місяць на ліцитацію за кордоном твори штуки з музеїв Росії й України, величезної вартости, підє зміст замків і палат, а головню зі славного на весь світ Єрмітажу. Продані будуть: прекрасна збірка образів Богоматери кисти Конеґліана, славний портрет сина Рембрандта кисти Николая Маеса, добрі майстри 17 і 18 століття, твори штуки голландської, французької, італійської, чудові золоті скриночки, виложєні брильянтами й иньшим дорогим камінням, цінні комоди, бюрка і фотелі, дивани, gobelini, авбуссоіни й иньші твори штуки, зібрані віками.

Німецька преса підчеркує, що за сею першою явною випродажею наступить цілий ряд дальших, бо знавці предсказують, що большевики дістануть великі гроші за кожним разом.

На тих скарбах бісять не тільки брильянти, але й кривавий піт українського народа, котрий працював на те, щоб його власники могли їх купити. Але тепер мнимо „самостійна радянська Україна“ ані не писне проти розпродажі того добра з той простої причини, що вона ні самостійна, ні радянська, ні Україна, тільки здобута на ново колонії червоної Москви, котрої ніхто не радить, чи продавати її добро. Та з другої сторони та випродажа свідчить, що большевики вже видихаються в своїй „будові раю на землі“ і гонять останками.

„Людину робить її воля великою й малою“. — (Шіллер).

На міжнародну виставу преси

(Від власного кореспондента).
V. ВИСТАВА ПРИ ШЛЯХУ НА ОБОЛОНЮ (AUEWEGE).

Американський орган зовсім нового типу. З цілого ряду виставових будинків і виставових органів при т. зв. „Шляху на оболону“, згадаю тільки деякі. Вони передовсім свідочтво, як скоро всіла піднеслася німецька преса по тяжких часах інфляції (пр. „Leipziger Neues Nachrichten“ виказує тепер 170.000-ий наклак, а се провінціоньний орган!).

Орган „Das Hamburger Fremdenblatt“ виставив будову в формі корабля вікінгів. В ній представив, що видав від 1828 р.

„Die Kölnische Zeitung“ виставила ротаційну машину, котра на годину печатає 54.000 примірників газети на 32 ст. друку.

На домі липської фірми Вобаха представлено на реліфах 4 моди — від старинних до нових часів.

Видавничу фірма Моссе з Берліна, славна своєю міжнародною експедиційною анонсів, показує наглядно, як повстає її орган „Berliner Tageblatt“. Приходять депеші, редактори справляють і т. д.

Та мабуть найцікавіший, хоч оден з найскромніших, павільон американського днівни „Christian Science Monitor“ що виходить в Бостоні. Се великий орган зовсім нового типу, якого ще не було між великими органами преси: він засадничо не подає ніяких сензаций ні описів злочинців! Уникає навіть описів катастроф, епидемій і взагалі всего, що негативне — хіба що треба суспільність вивати, щоб неслас поміч, тоді коротко пише, в чім річ, але й тоді головню кладе натиск на те, що робити.

ПОЗІР СТУДЕНТИ І ТЕХНІКИ!

Приборники орг. Ріхтера. Суваки алогаритмічні ріжки, фабрикатів. Нормографи (шаблонні до описування рисунків). Мікроскопи.

Тасми, Півоні, Метри, Липі, Латі, Тички, і т. д.
порукає по ірпуступних цінах
ЛЕВ АППЕЛЬ І С-М
212 д Львів, Леґіонів ч. 1 і 3. 23-30

Річ ясна, що через вилучення описів усяких сензаций і скандалів зискує той орган багато місця на поміщування позитивних статей про виховання, політику, господарку, літературу, штуку, театр, статті для жінок, для молоді і т. д.

Цікаво — що якраз Америка, де жаждо сензаций вироста найбуїніше, здобулася на такий орган! Мимохіть пригадується наша приповідка: „Де біда найбільша, там Божа поміч найбільша“. Такого типу орган поставлено там „на ноги“ в імя християнських засад.

В павільоні його сидить Американка й роздає даром кождому, хто вступить, одно число того органу й малу брошуру в мові англійській або німецькій, написану редактором того органу, Willis J. Abbott'ом п. з. „На першій місці те, що добре“. (Ст. 12, 16-ки). Брошура написана до річі і живо, по американськи. Зачинається так:

Те, що газети повинні приносити, становить проблем, остро оспорюваний в школах журналістів, у пресових організаціях, церквах, університетах, журналах і газетах... Часто наводять виказ редактора „New York Sun'a, містера Дана, що він не вважає себе ні досить чистим, ні досить розумним, щоб міг опускати у звітах цюсь з того, що за Божим дозволом діється на світі, — хоч на світі діється й такі річі, яких і містер Дана не описави в своїм органі. Иньше улюблене твердження звучить: Читачам треба давати те, що вони хочуть мати.

В межах приличности і тих, які зачеркує параграф про клевету, се твердження може й правдиве. Але воно викликає позір 1) немовби взагалі існувала якась одна-одинка публіка і 2) немовби редактор через якась надприродне обявлення міг знати, чого та публіка хоче.

Тимчасом єсть багато кругів читачів з дуже різноманітним смаком. Кождий читач скорше або пізніше знайде собі свій орган, котрий йому найбільше підходить під його смак. Завдання

СОРОЧКИ ІВАН РІДЛЬ
МУЖЕСЬКІ
Львів
вулиця Академічна 2.
2676 32—50

редактора — вилрати собі той круг читачів, для котрого хоче писати.

„Монитор“ всім собі позискати значно поверх 100.000 таких читачів, розсланих по цілій кулі земній, які не люблять читати звітів про злочини, катастрофи, епидемії, смертельні випадки, скандали і т. и. Спеціальна наукова комісія ствердила в місті Кіаєлєнді, що зріст злочинів має в значній мірі своє зерело в надмірних описах злочинів у пресі. Визначний нью-йоркський лікар твердить, що на поширення епидемії грипи мають більший вплив описи тої епидемії в газетах, ніж навіть кепські санітарні обставини! Дятого „Монитор“ не приносити негативних описів, або як згадує, то в дуже обмеженій мірі, пр. про смерть пануючих, чи таких діячів, з якими була звязана корисна праця для суспільности. Тимчасом головна часть змісту всіх иньших великих органів якраз полягає на всяких сензациях і негативних подіях. Співробітники „Монитора“ мають обовязок, давати такі інформації, яких власне не дає иньша преса. Се зовсім не причиняється до зубожіння його змісту. В одній Англії має „Монитор“ 25 кореспондентів; коли иньші американські органи мають їх там три або чотири. Доказом почитности „Монитора“ також в Англії являється значна скількість у ній анонсів з Європи. „Монитор“ кладе вагу не так на скорість інформації, як на докладність. Дятого, хоч уживає кабельграмів, але вольт писані кореспонденції. Чому? Бо депеші з природи річі мусять бути коротші ніж прислані поштою кореспонденції, а через свою короткість депеші мусять бути такі недокладні, що часто фальшиво інформують читачів. Засада „Монитора“ — приносити на першій місці те, що добре. Основниці „Монитора“, — лані Едді, сказала: „Ціль „Монитора“ повинна бути — нікого не ображувати й ціле людство благословити“.

„Монитор“ має винаймені телеграфічні дроти в усіх сторонах Америки, штаби кореспондентів у Сан Франціску й Лос Енджелос та платних від статей кореспондентів у всіх більших містах Америки, в Канаді, Європі, Японії, Китаю й Австралії. Слід підчеркнути, що права передруків „Монитор“ не відступає за гроші. Своїх релігійних поглядів „Монитор“ не підчеркує. Його релігійні змагання знаходять вислів тільки в щоденній короткій статті про християнську науку і в обмінняню всего, що моглоб нарушити релігійні переконання читачів, все одно до якої церкви вони належать. У свій своїй тактиці „Монитор“ іде за радою св. Апостола Павла в його посланню до Филиппів (гл. 4, уст. 8):

„Далі, браття, що правдиве, що чесне, що праведне, що чисте, що любе, що похвалне, коли е в чомусь яка чеснота й коли е в ній позвола, — над тим думайте-помисляйте“.

Се чудова рада так для читачів як і для редакторів. „Монитор“ доказує, що можливий такий орган, який іде за тою радою і що якраз тим знедує він собі читачів і анонси.

Так виглядає доволі докладний зміст згаданої американської брошури про ту дивну газету, котра обминає все, що моглоб сіяти вражду між людьми й народами. Во істину! Далеко не всео зає, що з Америки походить не тільки на области економічній, але й духовно-культурній.

На тім скінчив я оглядати Міжнародну виставу преси в місті Кольоні.

При кінці побіжно оглянув я ще великі виставові ресторани з дерева, велі з цегли та переїхав мініатурною залізницею попри забавові площі й локалі.

МАГАЗИН ФУТЕР
ВІКТОРА ЗІХЛЕРА СИНИ
Львів, пл. Галицька 14. І. пов.
Порукають футра лямські, мужескі футряна гаянтерія. Приймають велі кушпівські роботи. Переговування футер через літо. Ціни дуже низькі. 201 25—30

Проблем Волині

З приводу третього зїзду КПЗУ.
(Надіслана замітка).

Сей зїзд КПЗУ (Комуністичної партії Західної України), що відбувся потаємно в невідомій місті, в половині вересня і мав головню на цілі зліквідувати національне крило т. зв. шумекістів по наказу з Москви, — інтересний був не так своєю метою і складом своїх делегатів (40%), Поляків і Жидів, 1/3 делегатів робітників), як отсим фактом: Зїзд ствердив, що представництво большевиків з Волині було дуже мале й не відповідало тій ролі, яку Волинь повинна грати.

Сей факт дається пояснити двома иньшими фактами: По перше тим, що на Волинь скорше просякають вістки про правдивий стан червоного „раю“ за кордоном, бо з Волині єсть розмірно більше наших людей в большеві, ніж з Галичини й вони знаходять способи, щоб удержувати контакт з рідними та повідомляти їх про все, що там дійсно діється. По друге: се прояв загально слабого організаційного життя за сокальським кордоном. Що до Волині не справдилися навіть мінімальні надії скорого зросту нашої ховби культурної сили в межах Польщі. Публичною таємницею єсть, що ні одна наша організація, ні оден наш пресовий орган не знайшов досі майже ніякого підпертя на землях богатої Волині. Влада колишньої Росії задала там наше життя до тої міри, що треба великого вкладу праці, заки на Волині зачне наше життя хоч сьак-так прозябати. Можна собі уявити, який там важкий ґрунт для всякої публичної праці коли не годні там викликати руху навіть большевики, котрі не перебирають в способі агітації й демагогії.

Дуже важно булоб, щоб Галичане, котрі мали нагоду особисто бути на Волині сими часами, поділилися в пресі своїми вражіннями з Волині та оповістили свої думки про те, якими способами можнаб там поширити бодай консумцію нашої культурної продукції. Коли не потрафимо розв'язати сего проблему, то ще довго будуть пусті всі наші мрії про можливість більшого впливу на Велику Україну

ГУРТОВО. ДЕТАЙЛ.
НОВООТВОРЕНІЙ ФУТЕР
— МАГАЗИН —
Абрагам ФЛЯСТЕР
Львів, пл. Краківська 6.

порукає готові футра та ріжнородні сїрки по конкуренційних цінах. — Для П. Т. Урядників 292 на догаді сплати. 10 10

Преса на Радянщині

Резолюції закордонного зїзду російських письменників і журналістів.

1-го жовтня закінчив у Варшаві свої наради зїзд російських емігрантських письменників і журналістів. Щодо преси в СССР зїзд прийняв м. и. такі резолюції:

Преса при комуністичним режимі пригнетена, письменники й журналісти поставлені в умови безправства, нужди й цілковитої залежности від примх влади. Радянська влада узурпувала всі матеріальні й технічні засоби, конечні для видавання преси і сю узурпацію прикрила обманством, назвавши її „свободою преси“.

Не обмежившись сим, радянська влада створила цензурний апарат, котрий поставив своїм завданням не тільки проганяти всяку немилу для влади думку, але, в відріженню від всіх колінебудь істнувавших родів цензур, змушує авторів писати в потрібнім для влади дусі...!

ОСИП СТЕФАНОВИЧ
ранше **РОМАН ЗУБИК**
Л Ї В І В,
вул. Галицька ч. 16.
порукає
новости для Пань, сукма на мужескі одиня. Англійські крепи на реверенди і папісти для
П. Т. Отція. 19—30

3 РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Католики в СССР. Сьогодня начислюють в Росії 950.000 католиків Поляків, 40.000 Білорусинів, 48.000 Москалів і 30.000 гр.-кат. Українців. Крім цього 200.000 катол. чужинців — головню Німців. Разом біля 1,600.000 душ. Є три латинські дієцезії (крім нових в Мінську й Камінці Под.), два апостольські вікаріати, на Криму й Сибірі й Греко-католи. Екзархат. Архиепископи або єпископи втікли або заслано їх в Сибір. Під цей час 40 катол. священників перебуває в страшній тюрмі на Соловеських островах або над Білим морем. Перічно на 30 катол. церков є 4 священники.

Релігійна секта комуністів. Нова секта релігійна повстала серед комуністів в Новосибірську. Сектанти признаються до греко-католицького обряду, а за головних святих уважають теоретиків соціалізму Маркса й Енгельса! Секта збрала серед своїх прихильників 8 тисяч руб. на будову святині для нових „святих“, але уряд Совітів гроші сконфіскував.

Свят. Отець про послух католиків. Католицька французька преса поміщує докладне звідомлення за промови св. Отця до чителів католицьких шкіл у Франції. Пала згадав про тих, котрі йдуть на руку політиці „Аксіон Франсез“ кажучи: „Іх непослух може оправді будити сумнівні відносини щирости й інтегральности їхньої католицької віри. Католицький послух є по суті поспільовністю й вислідом віри. Якщо віра не родить послуху й не кермує ним, непослух виказує ясно й недовзначно, що в таких душах немає віри з її яснєстю, повністю і послїдовністю.“

Ювілей 60-ліття священства
Впр. о. Павла Бачинського

Дня 9. жовтня с. р. святкувало українське громадянство Глинянщини торжественно 60-літній ювілей священства Впр. Отця Павла Бачинського, крилошанина, вислуженого декана та довголітнього велми заслуженого пароха Глинян-Заставя. В так рідкім святі помімо тяжкого робучого дня — взяли громадно участь парохіянє, місцева інтелігенція, доколичне духовенство — та представники Поляків і Жидів. На свято зволів прибути також брат ювілята Впр. отець мітрад Л. Бачинський зі Львова. Свято зачалось Соборною Службою Божою в парохіальній церкві, до якої стануло 12 священників. Співав гарно місцевий хор. По Службі Божій і проповіді стискав достойний ювілят голову, а відтак торжественно з процесією відправлено ювілята до його помешкання, де він приймає желання від делегатів многих українських товариств у яких всіоди є членом та великим жертводавцем. Належить замітити, що жертвову ювілята станула фундація місцевої заборони Сестер-Службениць — та фундація стипендіяна у головнім товаристві „Просвіта“ для 6-ох убогих учеників.

31. жовтня ц. р.

кінчиться виповідження обезпечення 1/3 части будинків з ПЗВО. Хто ше не обезпечений в „Дністрі“, нехай не тратить ні хвилини, а піде до агента „Дністра“, зажадає картки виповідження, виповнить її и вишле порученю до приваєжного Повєдського Інспекторату П.З.В.О. Виповіджену 1/3 часть будинків, нехай обезпечить негайно в Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ 338 у Львові, вул. Руська ч. 20. 2-2

Після обїду відбулася спільна знімка фотографічна, а відтак о год. 4. по полторжественна Академія в місцевій читальні „Просвіти“, в честь ювілята. В програму входили: ядерна привітна промова пана Михайла Хамули, хорові точки, декламації шкільних дітей та дуже гарно відіграла вистава дітей зі Захоронки під заголовком „Царяня Землі“. Місцева рада громадська в признанню заслуг ювілята в часі його 44-літнього побуту в Глинянах — надала йому почесне горожанство та назвала одну з улиць міста іменем достойного ювілята. Свято залишило по собі незвичайно милый спомиу в всіх присутних, а то тимбільше, що достойний ювілят тішиться у громадян Глинян — без ріжниць віри чи народности великою симпатією та пошаною. Місцевий.

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

МУССОЛІНІ ПРО ГАБСБУРГІВ. Нестор угорських журналістів був на днях у Римі на авдїенції у Муссоліні й питав його, чи він ще сьогодня обстоює тріанонський договір. Муссоліні відповів, що династія Габсбургів здетронізована таксамо на завше, як династія Бурбонів, Орлеанів і Наполеонів. Більше про се говорити не хоче, бо знає королів і міністрів, які упали тому, що за багато горварили.

ЛЮДЕНДОРФ ОРГАНІЗУЄ КИТАЙСЬКУ АРМІЮ? З Лондону депешують: З Нанкіну наспіли вісти, що китайське міністерство війни предложило німецькому ген. Людендорфові зреорганізування китайської армії. Людендорф уже раз відкинув таке предложення, кажучи, щоб наперед Китай погодився на один уряд. Тепер мав приречи поїхати до Нанкіну й оглянути на місци ситуацію.

ЗМІНА ПОЛІТИКИ ЮГОСЛАВІЙ? З Білгороду доносять: Прибісевич заявив, що союз з далекою Францією не дає Югославії потрібного забезпечення й лучше булоб для неї порозуміння з малою, але близькою Болгарією. З тих самих причин уряд Югославії готов робити як найдальше ідучи уступки другій сусідці, Греції. (З другої знов сторони доносять: Між грецьким диктатором Вєнізьосом і заступником сербського мін. загр. справ Суменковичом прийшло до таких непорозуміннь, що Вєнізьос тільки на інтервенцію самого короля не опустив Білгороду без полагодження справ).

В БОЛГАРСЬКІЙ МАКЕДОНІЇ майже що дня лучаються політичні убийства в численних уличних боротьбах між сторонниками ріжних банд т. зв. „комітаджів“. На днях сторонники банди Михайлова повісили Бориса Ізвольського (приятеля убитого генерала Протогерова) і 14 його товаришів.

В АМЕРИЦІ зник комуністичний кандидат на президента, Венямин Гітлов. З огляду на те, що він не мав ніяких виглядів на вибір, припускають, що не усунули його серіозно з поля боротьби, тільки звляла його кудись відома з таких „жартів“ організація амер. шовіністів „Ку-Клюкс-Клен“. Вона вивозить людей в ліси, там їх роздягає, обмазує липкою мастю, пхає в піря і — так пускає.

ПОЛЬША. Т. зв. „санация“ постановила видавати новий великий денвник під іменем „Польска“. Редактором має стати п. Мігльштайн, радник польського посольства в Бельгії, а секретарем послод Біркенмаєр, шеф пропаганди Б. Б. „Члос Народу“ доносить, що вплив на редакцію „Польскі“ матиме полковник Славек.

ЛІТЕРАТУРА — НАУКА — МИСТЕЦТВО

АНАТОЛЬ ВАХНЯНИН

Автор найкращого музичного твору всеї старогалицької школи.

В 1-ій половині біжучого року святкували у нас 20-і роковини смерті А. Вахнянина, музика-патріота, музика-діяча, музика-просвітника Галицької Землі, представника романтизму в нашій музиці. І з нагоди цих роковин на сторінках „Нової Зорі“ я вже згадував справу культа усього нашого композитора (побічних старогалицьких композиторів) у статті „За галицько-український Бай-райль“ (ч. 45 з дня 17. VI. ц. р.). Спеціальна часописна стаття про В.—а з'явилася в той час уже в „Ділі“ ч. 112, 113 і 115. Був се реферат д-ра Людкевича зі святочного В.—івського концерту з дня 9. V. ц. р. Тепер хочу тут поставити музичну діяльність В.—а в освітлення історії нашої музики, беручи під розвагу композиційно-технічні справи.

Анатоль Вахнянин (* 1841 в Сіняї, † 1908 у Львові) вийшов з перемиської школи, заступленої Вербицьким та Лаврівським. Ся школа опиралася майже виключно на трьох діячак: церковний музиці (взір: Бортинський), мужеський хорівий пісні (взори: Вебер, Конрадін Кройцер, потрохи Шуберт) та народний співогр, т. зв. „мельодрам“ (взори: віденська співгара Вендла Міллера та польська: Стефанія, Курпінського і т. и.) Тепер приходиться Вахнянин, також Перемішляк, і домиє тісні межі тої школи. Будучи у Відні, зустрічається зі всевітнім музичним рухом, а в хвилі, коли в Переміші вигбає музична традиція, він переносить наш музичний центр до Львова. Атмосфера Відня та Львова, насичена романтиками: Шуманом, Шопеном, Вагнером, Брамсом, Чайковським, — заставляє його, хоч доброго католика, лишити на боці духовну музику. Бо вже не слід було наслідувати далі Бортинського, а до реформи в душі романтизму на тому полі не було в нас же відповідного підкладу. Отже він звертає свою творчі сили куди инде. Простеньку, часто аж занадто примітивну, співгору заступає великою оперою новітнього європейського характеру. Так і повстає найкращий твір усеї старогалицької школи — опера „Купало“.

Поступовий музик, що у Відні зазнався з усе ще тоді живучою німецькою романтикою — вносить у тій своїй опері романтичну струю в нашу музику. Бо герої „мельодрам“ Вербицького, хоча взяті з простого народа (пр. „Підгір'яне“), все таки ще навіяні класичностию соловдквістів псевдо-сільських ідів XVIII століття. Аж Вахнянин, надвнившись на великі романтичні опери Вебера, Вагнера, Моношка, Сметани, вводить на нашу сцену народне життя в великому стилі, на взір згаданих європейських романтиків. Бачимо тут народ у своїому питомому нефальшованому одязі з його вічно молодого романтичного звичаїв та обрядів та з бурхливою минувшиною — татарською грозою й лицарською браваурою козаччини. Якраз на такому великотворі мусіла найсильніше заломатися стара перемиська школа. Вона була справді кормлена споминами Моцартовських й італійських опер, та остала наскрізь безперною, бо була все таки занадто перескандна о-станками давнього церковного класицизму навіть у світських моментах.

Озвалися тоді зловісні голоси — яже у нас легко за злобу й підозріння! — будім-то се бодай через половиноу твір Гуневича. Одначе такі поваги, як

д-р Людкевич, перечать тому. Наведу ще одного свідка автентичности опери — нашого великого поета Богдана Лепкого, що раз застав композитора одним домом, погуженого цілого в працю якраз над „Купалом“, так що не помітив Лепкого в кімнати. Така сконцентрована праця на самоті очевидно виключає всяку чужу співучачу, тим більше плягіатуру.

Тепер лешо про подробиці опери. Вже загальна її форма силою романтизму мусить зривати зі старою італійщиною (Вахнянин — одноліток Дворжака). Речитативи вольбодно-мельодійні, без тих відомих старих кінцівок. В аріях нема кольоратур, Арії, як: „Нема мені порадонки“, „Не плач же мила“, баллада Максима, чи хори, як: „Ура у біт“, „Палай Купала“, „Під Твій Покров“, — се перлини оперної музики, на рівні з подібними що до форми й характеру уступами з опер Моношка та Вердія. Вердія Вахнянин навіть перевищує часом що-до шляхотности мельодії й не попадає ніколи в вульгарність, як пр. автор „Трубадура“. Місцями пригадає ніжністю виразу стиль Шубертівських пісень. Деся не десть що правда попадамо на белднізм. Одначе можна сказати, що вплив Белліні вже лише посередній, віа Шопен-Моношко (впрочім і в його кантілені є ще останки перемиських італіанців, що не дивне). В інструменталіці „Купала“ знати вплив німецької пісд-я Веберівської, і навіть вчасно-Вагнерівської школи: часті смичкові тремоланда, чотироголосні партії вальторнів, позавни постійно в товаристві туби та інші ефекти, улюблені в тодішній оперній музиці.

І в діяльніці пісні на мужеський хор — де Вербицький та Лаврівський мали вдячне пописове поле своїй мельодійній інвенції — зазначив Вахнянин як поступовець. Взімим хочби „Живем, живем!“ Форма тут вольбідна, навіть угруповання частей по тонаціям дуже замітне (G-moll, Es-dur, Ces dur і знава Es-dur). Подвійне сольо тенора й барітона „Притихне воркне“ (Cesdur) майже контрапунктичне, а мельодія тенора пригадає тріо скерца „похоронної сонати“ Шопена (школа лише тої талановитої музики до так смішно-незугарної вірші Гухалевиचा!). А вжеж кому не розгріває крові в жилах огнистої „Хор Норман“ з „Ярополка?“ Блідо, академічно-сухою випадається проти нього „Warszawianka“ і „Wacht am Rhein“, чи Ліндпайнтгерова „Fahnenwacht“. Бо в пісні нашого автора вправді мов яка „грізна-грізна Валькірія“ махає полум'яним мечем! А неоднимо, що в зневірі глядія на „помаріду нашу доло“, при звуках тої пісні блис у душі ясний промінь надії, що „а вже предінь може час лущої долі і для нас“.

Тут позволю собі на маргінесову замітку до одного місця з вище згаданого реферату д-ра Людкевича: імено дотично зставлення Вахнянина з Воробкевичем, як двох представників музичного оптимізму. На мою думку тимчасом при зставленню сих двох нерівних талантів ріжничі перекричать подібність. Ось щодо техніки: гладкий культурник Вахнянин, майже „майстер форми“ в своїйому домашньому форматі — і вічно неогладжений, розхристаний в тематичі Воробкевич, неспроможний в'язати довгих період логічно. І в самім оптимізімі бе страпина ріжничія: оптимізм Вахнянина, се поважний, мужеський оптимізм діяча та будівничого культури — а оптимізм Воробкевича, се звичайна собі буршівська чаркова тірада, заправлена ритмом коломайки або румунської „гори“.

Оттак-то співав нам той співець-подвижник, той музичний спільник другого галицького відродження, що прийшло після шістдесятницької реакції. І

все, чим тепер є український музикальний Львів, се плід невтомної діяльности автора „Купала“. Дві ним засновані установи, „Львівський Боян“ та „Музичне Товариство ім. Лисенка“ зі своїм музичним інститутом, створили теперішній тип музикального Українця-Європейця. Оба наші Діоскури: Людкевич, вокаліст, повний понурого драматизму, та Баринський, фортеп'яний поліфоніст, повний соняшного плен-єру—се гідні продовжники діла незабутнього Анатолія Вахнянина.

Одного слід іще побажати: щоб наші люди, котрі знали покійного творця „Купала“, написали ряд споминів про нього, хочби й дрібних. Для будучого історика нашої музики будибе се нецінімої вартости дрібничі, дуже потрібні для його повної оцінки. Кожда ин на суспільність, яка малаб у своїй минувшині такого творця і великого робітника на музичній області, зібрала би про нього найменшій спомини й не дала би пропасти ніякій дрібничі з його життя.

Борис Кудрик.

Збірка автографів галицьких композиторів

Кілька років тому помер у Філадельфії в Америці Евген Якович, б. урядовець із Станіславського Бояна, видавав разом із Денисом Січинським Музичну Бібліотеку Станіславського Бояна, а потім іще перед війною, вмігрувае до Америки, де був при кінци секретарем запомогової організації Провидіння. У спадщині по нім залишилася велика збірка нот, які він записав Науковому Тов. ім. Шевченка у Львові. На днях згадана збірка, завдяки п. Вол. Левинському з Філадельфії, який упереджував її, наспіла до Львова.

Збірка складається: 1) з поверх пів сотні оригіналів рукописів галицьких композиторів (в т. ч. 2) з 30 українських (таб. бук. і наліди) композицій, переписаних рукою Д. Січинського; 3) з ріжних писаних нот; 4) з ріжних друкованих американських музичних видань.

Найцінніше в збірці се автографи галицьких композиторів: Мих. Вербицького — 6 (передовсім оригінал українського національного гимну „Ще не вмерла Україна“, сольосні у супроводі гітари; а далі: Симфонія на 1 флет, 2 кларнети, 2 фаготи, 2 корни, 2 віоліни, віоло і віолонч.; Симфонія на 2 фаготи, 2 віоліни, віоло, віолончель і віолонч.; Колонійка на оркестру: Отдзв (Ліриак), сольо; Літургія на мужеський хор); Порф. Бажаляського — 3 (Арія з опери Марійка, татарська бравада, Тернет з опери Бесілла; Мішаний хор фінальний з опери Бесілла); М. Кулішівського — 1 (Визволення перша з нар. пісень на міш. хор); 1 в. Білостоцьського — 2 (Попурі з нар. пісень на смичк. квартет; Коляди I і II); Г. Тополянського — 1 (Хустина фор. вицяг); Я. Ярославенка — 1 (Майн герц іст ввер [нім.], сольо); О. Ницанковського — 1 (О, не забудь! сольо; Атамане, батьку наш; Ой в полі садок; Покохаєм себе [пол.], сольо); И. Клишакевича — 1 (Ой не нам в кайданах ходити, хор); А. Кужелі — 3 (І-та колонійка на форт.; Колонійка на форт.; Вальс на форт.); Ю. Булька — 1 (Моя любов, хор); В. Мерелькова — 1 (Тебе поем, хор); Дениса Січинського — 33 (Коби, хор; Сагайдачний, марш на форт.; Даремне пісне, муж. хор; Як почуєш вночі, сольо; Те саме арія з польським текстом; Хор, без наголов'я й тексту; Венц тиша червця, сольо [пол.]; Пісня без слів на форт.; Пісня без слів на форт. — ніша; Як почувєш а ноці [другий раз]; На волі, діточий хор; Несперегадною юрбою, хор; Моя могила, сольо; І не питай мене, сольо; Несперегадною юрбою [другий раз]; Минули літа, хор [два голоси розписані]; Річенька, пісня; Кантата Ел. Г. Хомишинови форт. вицяг, оркестр, партитура і розписані всі інстр. на орх.; Лічу в неволі, тарн.; В незабудь, форт.; Сія в поході, хор; Ще не вмерла Україна, уклад Д. С.; Хор без тексту і наголов'я; Роксоліяна, прольог, форт. вицяг; Сонні марі, мельодеклямація, партитура на орх. писана Е. Яковичем; й окремі інструменти розписані Д. С.; Паду чолом до селєт, сольо; Чои, чои; Ходим хлопці; Родний край; Коли Україна борбу розпочає; Те саме в другій редакції; Вальс для вирав булавками; Ріжні уривки, фрагменти, то що).

Начежко, що в збірці се автографи галицьких композиторів: Мих. Вербицького — 6 (передовсім оригінал українського національного гимну „Ще не вмерла Україна“, сольосні у супроводі гітари; а далі: Симфонія на 1 флет, 2 кларнети, 2 фаготи, 2 корни, 2 віоліни, віоло і віолонч.; Симфонія на 2 фаготи, 2 віоліни, віоло, віолончель і віолонч.; Колонійка на оркестру: Отдзв (Ліриак), сольо; Літургія на мужеський хор); Порф. Бажаляського — 3 (Арія з опери Марійка, татарська бравада, Тернет з опери Бесілла; Мішаний хор фінальний з опери Бесілла); М. Кулішівського — 1 (Визволення перша з нар. пісень на міш. хор); 1 в. Білостоцьського — 2 (Попурі з нар. пісень на смичк. квартет; Коляди I і II); Г. Тополянського — 1 (Хустина фор. вицяг); Я. Ярославенка — 1 (Майн герц іст ввер [нім.], сольо); О. Ницанковського — 1 (О, не забудь! сольо; Атамане, батьку наш; Ой в полі садок; Покохаєм себе [пол.], сольо); И. Клишакевича — 1 (Ой не нам в кайданах ходити, хор); А. Кужелі — 3 (І-та колонійка на форт.; Колонійка на форт.; Вальс на форт.); Ю. Булька — 1 (Моя любов, хор); В. Мерелькова — 1 (Тебе поем, хор); Дениса Січинського — 33 (Коби, хор; Сагайдачний, марш на форт.; Даремне пісне, муж. хор; Як почуєш вночі, сольо; Те саме арія з польським текстом; Хор, без наголов'я й тексту; Венц тиша червця, сольо [пол.]; Пісня без слів на форт.; Пісня без слів на форт. — ніша; Як почувєш а ноці [другий раз]; На волі, діточий хор; Несперегадною юрбою, хор; Моя могила, сольо; І не питай мене, сольо; Несперегадною юрбою [другий раз]; Минули літа, хор [два голоси розписані]; Річенька, пісня; Кантата Ел. Г. Хомишинови форт. вицяг, оркестр, партитура і розписані всі інстр. на орх.; Лічу в неволі, тарн.; В незабудь, форт.; Сія в поході, хор; Ще не вмерла Україна, уклад Д. С.; Хор без тексту і наголов'я; Роксоліяна, прольог, форт. вицяг; Сонні марі, мельодеклямація, партитура на орх. писана Е. Яковичем; й окремі інструменти розписані Д. С.; Паду чолом до селєт, сольо; Чои, чои; Ходим хлопці; Родний край; Коли Україна борбу розпочає; Те саме в другій редакції; Вальс для вирав булавками; Ріжні уривки, фрагменти, то що).

Збірка складається: 1) з поверх пів сотні оригіналів рукописів галицьких композиторів (в т. ч. 2) з 30 українських (таб. бук. і наліди) композицій, переписаних рукою Д. Січинського; 3) з ріжних писаних нот; 4) з ріжних друкованих американських музичних видань.

Найцінніше в збірці се автографи галицьких композиторів: Мих. Вербицького — 6 (передовсім оригінал українського національного гимну „Ще не вмерла Україна“, сольосні у супроводі гітари; а далі: Симфонія на 1 флет, 2 кларнети, 2 фаготи, 2 корни, 2 віоліни, віоло і віолонч.; Симфонія на 2 фаготи, 2 віоліни, віоло, віолончель і віолонч.; Колонійка на оркестру: Отдзв (Ліриак), сольо; Літургія на мужеський хор); Порф. Бажаляського — 3 (Арія з опери Марійка, татарська бравада, Тернет з опери Бесілла; Мішаний хор фінальний з опери Бесілла); М. Кулішівського — 1 (Визволення перша з нар. пісень на міш. хор); 1 в. Білостоцьського — 2 (Попурі з нар. пісень на смичк. квартет; Коляди I і II); Г. Тополянського — 1 (Хустина фор. вицяг); Я. Ярославенка — 1 (Майн герц іст ввер [нім.], сольо); О. Ницанковського — 1 (О, не забудь! сольо; Атамане, батьку наш; Ой в полі садок; Покохаєм себе [пол.], сольо); И. Клишакевича — 1 (Ой не нам в кайданах ходити, хор); А. Кужелі — 3 (І-та колонійка на форт.; Колонійка на форт.; Вальс на форт.); Ю. Булька — 1 (Моя любов, хор); В. Мерелькова — 1 (Тебе поем, хор); Дениса Січинського — 33 (Коби, хор; Сагайдачний, марш на форт.; Даремне пісне, муж. хор; Як почуєш вночі, сольо; Те саме арія з польським текстом; Хор, без наголов'я й тексту; Венц тиша червця, сольо [пол.]; Пісня без слів на форт.; Пісня без слів на форт. — ніша; Як почувєш а ноці [другий раз]; На волі, діточий хор; Несперегадною юрбою, хор; Моя могила, сольо; І не питай мене, сольо; Несперегадною юрбою [другий раз]; Минули літа, хор [два голоси розписані]; Річенька, пісня; Кантата Ел. Г. Хомишинови форт. вицяг, оркестр, партитура і розписані всі інстр. на орх.; Лічу в неволі, тарн.; В незабудь, форт.; Сія в поході, хор; Ще не вмерла Україна, уклад Д. С.; Хор без тексту і наголов'я; Роксоліяна, прольог, форт. вицяг; Сонні марі, мельодеклямація, партитура на орх. писана Е. Яковичем; й окремі інструменти розписані Д. С.; Паду чолом до селєт, сольо; Чои, чои; Ходим хлопці; Родний край; Коли Україна борбу розпочає; Те саме в другій редакції; Вальс для вирав булавками; Ріжні уривки, фрагменти, то що).

Начежко, що в збірці се автографи галицьких композиторів: Мих. Вербицького — 6 (передовсім оригінал українського національного гимну „Ще не вмерла Україна“, сольосні у супроводі гітари; а далі: Симфонія на 1 флет, 2 кларнети, 2 фаготи, 2 корни, 2 віоліни, віоло і віолонч.; Симфонія на 2 фаготи, 2 віоліни, віоло, віолончель і віолонч.; Колонійка на оркестру: Отдзв (Ліриак), сольо; Літургія на мужеський хор); Порф. Бажаляського — 3 (Арія з опери Марійка, татарська бравада, Тернет з опери Бесілла; Мішаний хор фінальний з опери Бесілла); М. Кулішівського — 1 (Визволення перша з нар. пісень на міш. хор); 1 в. Білостоцьського — 2 (Попурі з нар. пісень на смичк. квартет; Коляди I і II); Г. Тополянського — 1 (Хустина фор. вицяг); Я. Ярославенка — 1 (Майн герц іст ввер [нім.], сольо); О. Ницанковського — 1 (О, не забудь! сольо; Атамане, батьку наш; Ой в полі садок; Покохаєм себе [пол.], сольо); И. Клишакевича — 1 (Ой не нам в кайданах ходити, хор); А. Кужелі — 3 (І-та колонійка на форт.; Колонійка на форт.; Вальс на форт.); Ю. Булька — 1 (Моя любов, хор); В. Мерелькова — 1 (Тебе поем, хор); Дениса Січинського — 33 (Коби, хор; Сагайдачний, марш на форт.; Даремне пісне, муж. хор; Як почуєш вночі, сольо; Те саме арія з польським текстом; Хор, без наголов'я й тексту; Венц тиша червця, сольо [пол.]; Пісня без слів на форт.; Пісня без слів на форт. — ніша; Як почувєш а ноці [другий раз]; На волі, діточий хор; Несперегадною юрбою, хор; Моя могила, сольо; І не питай мене, сольо; Несперегадною юрбою [другий раз]; Минули літа, хор [два голоси розписані]; Річенька, пісня; Кантата Ел. Г. Хомишинови форт. вицяг, оркестр, партитура і розписані всі інстр. на орх.; Лічу в неволі, тарн.; В незабудь, форт.; Сія в поході, хор; Ще не вмерла Україна, уклад Д. С.; Хор без тексту і наголов'я; Роксоліяна, прольог, форт. вицяг; Сонні марі, мельодеклямація, партитура на орх. писана Е. Яковичем; й окремі інструменти розписані Д. С.; Паду чолом до селєт, сольо; Чои, чои; Ходим хлопці; Родний край; Коли Україна борбу розпочає; Те саме в другій редакції; Вальс для вирав булавками; Ріжні уривки, фрагменти, то що).

Начежко, що в збірці се автографи галицьких композиторів: Мих. Вербицького — 6 (передовсім оригінал українського національного гимну „Ще не вмерла Україна“, сольосні у супроводі гітари; а далі: Симфонія на 1 флет, 2 кларнети, 2 фаготи, 2 корни, 2 віоліни, віоло і віолонч.; Симфонія на 2 фаготи, 2 віоліни, віоло, віолончель і віолонч.; Колонійка на оркестру: Отдзв (Ліриак), сольо; Літургія на мужеський хор); Порф. Бажаляського — 3 (Арія з опери Марійка, татарська бравада, Тернет з опери Бесілла; Мішаний хор фінальний з опери Бесілла); М. Кулішівського — 1 (Визволення перша з нар. пісень на міш. хор); 1 в. Білостоцьського — 2 (Попурі з нар. пісень на смичк. квартет; Коляди I і II); Г. Тополянського — 1 (Хустина фор. вицяг); Я. Ярославенка — 1 (Майн герц іст ввер [нім.], сольо); О. Ницанковського — 1 (О, не забудь! сольо; Атамане, батьку наш; Ой в полі садок; Покохаєм себе [пол.], сольо); И. Клишакевича — 1 (Ой не нам в кайданах ходити, хор); А. Кужелі — 3 (І-та колонійка на форт.; Колонійка на форт.; Вальс на форт.); Ю. Булька — 1 (Моя любов, хор); В. Мерелькова — 1 (Тебе поем, хор); Дениса Січинського — 33 (Коби, хор; Сагайдачний, марш на форт.; Даремне пісне, муж. хор; Як почуєш вночі, сольо; Те саме арія з польським текстом; Хор, без наголов'я й тексту; Венц тиша червця, сольо [пол.]; Пісня без слів на форт.; Пісня без слів на форт. — ніша; Як почувєш а ноці [другий раз]; На волі, діточий хор; Несперегадною юрбою, хор; Моя могила, сольо; І не питай мене, сольо; Несперегадною юрбою [другий раз]; Минули літа, хор [два голоси розписані]; Річенька, пісня; Кантата Ел. Г. Хомишинови форт. вицяг, оркестр, партитура і розписані всі інстр. на орх.; Лічу в неволі, тарн.; В незабудь, форт.; Сія в поході, хор; Ще не вмерла Україна, уклад Д. С.; Хор без тексту і наголов'я; Роксоліяна, прольог, форт. вицяг; Сонні марі, мельодеклямація, партитура на орх. писана Е. Яковичем; й окремі інструменти розписані Д. С.; Паду чолом до селєт, сольо; Чои, чои; Ходим хлопці; Родний край; Коли Україна борбу розпочає; Те саме в другій редакції; Вальс для вирав булавками; Ріжні уривки, фрагменти, то що).

Начежко, що в збірці се автографи галицьких композиторів: Мих. Вербицького — 6 (передовсім оригінал українського національного гимну „Ще не вмерла Україна“, сольосні у супроводі гітари; а далі: Симфонія на 1 флет, 2 кларнети, 2 фаготи, 2 корни, 2 віоліни, віоло і віолонч.; Симфонія на 2 фаготи, 2 віоліни, віоло, віолончель і віолонч.; Колонійка на оркестру: Отдзв (Ліриак), сольо; Літургія на мужеський хор); Порф. Бажаляського — 3 (Арія з опери Марійка, татарська бравада, Тернет з опери Бесілла; Мішаний хор фінальний з опери Бесілла); М. Кулішівського — 1 (Визволення перша з нар. пісень на міш. хор); 1 в. Білостоцьського — 2 (Попурі з нар. пісень на смичк. квартет; Коляди I і II); Г. Тополянського — 1 (Хустина фор. вицяг); Я. Ярославенка — 1 (Майн герц іст ввер [нім.], сольо); О. Ницанковського — 1 (О, не забудь! сольо; Атамане, батьку наш; Ой в полі садок; Покохаєм себе [пол.], сольо); И. Клишакевича — 1 (Ой не нам в кайданах ходити, хор); А. Кужелі — 3 (І-та колонійка на форт.; Колонійка на форт.; Вальс на форт.); Ю. Булька — 1 (Моя любов, хор); В. Мерелькова — 1 (Тебе поем, хор); Дениса Січинського — 33 (Коби, хор; Сагайдачний, марш на форт.; Даремне пісне, муж. хор; Як почуєш вночі, сольо; Те саме арія з польським текстом; Хор, без наголов'я й тексту; Венц тиша червця, сольо [пол.]; Пісня без слів на форт.; Пісня без слів на форт. — ніша; Як почувєш а ноці [другий раз]; На волі, діточий хор; Несперегадною юрбою, хор; Моя могила, сольо; І не питай мене, сольо; Несперегадною юрбою [другий раз]; Минули літа, хор [два голоси розписані]; Річенька, пісня; Кантата Ел. Г. Хомишинови форт. вицяг, оркестр, партитура і розписані всі інстр. на орх.; Лічу в неволі, тарн.; В незабудь, форт.; Сія в поході, хор; Ще не вмерла Україна, уклад Д. С.; Хор без тексту і наголов'я; Роксоліяна, прольог, форт. вицяг; Сонні марі, мельодеклямація, партитура на орх. писана Е. Яковичем; й окремі інструменти розписані Д. С.; Паду чолом до селєт, сольо; Чои, чои; Ходим хлопці; Родний край; Коли Україна борбу розпочає; Те саме в другій редакції; Вальс для вирав булавками; Ріжні уривки, фрагменти, то що).

Присилайте передплату!

ФУТРА дамські, мужеські та скірки

поруcae найдешевше

ГОРОВОЇЦ С^{ка} Львів, ул. Краківська 4.

293 Телефон 54-12. 9-10

НІМЕЦЬКИЙ ЦСАР Вільгельм, як доносять „Матен“, має перенестися з замку Доорн біляче до німецької Границі.

АЛЬБАНИЯ. Білгородська „Політика“ доносить, що 28. листопада, в головне нац. свято Альбанії, відбудеться в місцевості Кроя, б. столиці Скандербега, нац. героя Альбанії, торжество коронації альбанського короля Зогу I. Взьмуть в нім участь всі племена Альбанців — зі старими племінними знаками. Прибудуть також члени чужих династій, м. и. престолонаслідник Італії кн. Умберто і болгарський принц Кирило.

НАЙБІЛЬШИМ СКЛАДОМ СУХНА, ПОЛОТНА, ШОВКУ І ФУТЕР

в ЗОЛОЧЕВІ е фірма

ЛЕВ ОППЕР Найліпший товар за правдиво дешеву ціну.

НОВИНКИ

З Відня до Риму уряджене летунську лінію. Лет тревати-ме всего 4 год. і 15 хвиль.

У Гребенім коло Рави, в добрах кн. Сапігів три дні переводили масові арешти іза різнного страйку та конфлікту, до яких дійшло. Ув'язнено й жінок. Арештованих привезли вже частинно до львівських в'язниць. Ув'язнено також представників організації ріжних робітників Галиччини і Шлеська, котрі хотіли інтервенувати.

Епископський дар для „Рідної Школи. На ратунок „Рідної Школи“ зложив Іх Преосвещенство перемиський Епископ Др Коциловський 1.000 зол., за що щирю подяку складає Головна Упрада.

ПОДЯКА. М. Фрайлік, Львів, Городецька 35, Кремінець, 15. липня 1927. До Шановної Фірни

Почуваюся до глибокого морального обов'язку, подякувати Панові за виртування від небезпечки смерті моєї 65-літної мами, недоужої жінки, яка унадала під тягаром геранії з прикладу перестараної пропуканини, що мучила її понад 25 літ. Всі бандажі, що вживала їх дотепер тільки погіршували стан її здоров'я, так, що декотри ціком не могла ходити. Коли однак звернулися ми до Шан. Фірни, а Ви Пан шасливо рукою дібрав її відповідний бандаж, пропуканина зникла ціком. Тепер зноя змама чується сильною як перед 25 літами і ми відізналися в ній здорову маму і газдиню. Тепер батю і есім глибоко переконання, що всі високі відзначення і медалі як також дипломи, які признано Шан. Панові були ціком заслужені. Для нас було не правдивим чудом привести до Львова скорішу жіноку з застарілою пропуканиною, а відвезти з поворотом сильну і шліковито уздоровлену маму. Я зі своїм сторони можу тільки якнайгорше подякувати тим, що терплять на пропуканню звернутися до Фірни М. Фрайлік, де можна найти шасенну поім без ріжничі на вік і под — Прощу прийняти вислові найглубошій вдячности від мене і моєї мами.

З поважанням Михайло Хієвіс. Кремінець, Дуб. рогачка ч. 73.

Великі бібліотеки. Всіх публичних бібліотек в цілім світі нараховують тепер 1.083, що мають разом 181 мільонів томів. З того в Європі є 669 бібліотек і 119 мільонів томів, в Півн. Америці 314 бібл. і 54 міл. томів, в Полудневій Америці 22 бібл. з 2.300.000 томів, в Азії 23 бібл. з 3.900.000 т., в Австралії 7 бібл. з 1.100.000 томів, в Африці 3 бібл. з 200.000 т. Тут не почислені бібліотеки в СССР.

В Європі на першій місці стоїть Німеччина, на другім Франція, на третім Англія, на останнім Еспанія.



307 8-10

Друкарська похибка. У аступній статті „Н. З.“ з 14. X. ч. 79 (1-ша шпальта, 4-тий рядок здоу) напечатано: централізм, а має бути: це-заропанізм.

Каварня Гостинниці „БЕЛЬМОТ“ в домі Народної Гостинниці Львів, Косцюшки 1.

Приймає замовлення на бенкети, сдобы в окремій салі. 11-15

З нагоди місяця книжки книгарня „Рідної Школи“ у Львові, вул. Руська ч. 3. придбала великі новинки, а се: Діючі книжочки з малюнками, повісті та оповідання на шкільну лектуру, нові історичні повісті. Великий вибір шкільних підручників. Всі часописи та журнали, молитвенники власного видаву. Цікаві опов. подорожі. Практичні книжки з усіх ділянок знання. Сівапанки, збірники декламацій. „Гостранська бібліотека“. Картин. видання. — Споміагає „Рідну Школу“ кожний, хто купує книжки з книгарні „Рідної Школи“ у Львові, вул. Руська ч. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕНТИСТ асист. найліпши стоматологічної У. Я. К Д-р мед. Яковський Мечислав Спеціаліст в недугах устної ями і зубів. Дентистику техніку веду особисто. ЛьВІВ, Словацького ч. 18, I. пов. 277 14-15

Др. Марія Криговська спец. недуг носа, уший і горла лічить: хибн вимови (шканин, слухомімоту, гугавність і т. п.) Львів,

„ОЛЬКА“

245 29-30

ОДИНОКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН трикотажів.
Продає на тревальші СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ, ПАНЧОХИ,
РУКАВИЧКИ, СКАРПЕТКИ по цінах гуртових.

Львів, — Ринок 35.
(біля „Нар. Торговлі“).

ЧАЙ КАВУ і ВИНА

в найлучших родах — по найдешевших
300 цінах — поручає 9—15

ЕДМУНД РІДЛЬ

Львів, Рутівського 3.

Цінники на жадання безплатно.

НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

ФУТРА

і перерібки поручає

фрма Ф. і Ю. Любельські
Львів, Рутівського 5. Телеф. 48-70

319 40 літ існування. 6—20



Робітня годинникарсько-
ювелерська

КАРОЛЯ ГАСВЬСЬКОГО

у Львові, вул. Сикстуська ч. 31.
(в подвір'ю на ліво)

виконує всякі роботи о 40%
дешевше як всюди під гарантією. 8-10

Нарешті ПІСТОЛЕТ для кожного



без карти на оружжя!
Не вбиває, не рани-
ть, тільки обезси-
лює. Страшак Ет-Ге
від 14 зол., газовий
від 12 зол. поручає
тільки відома фірма

„ЕХО“ Львів, Сикстуська 24,
Тел. 27-81. 3376 1-2

ФАБРИКА КОНСЕРВ

3. РУКЕРА Львів—Знесіння

поручає найліпшої якості:

яринові консерви в пушках, компоти в пушках
і слоях, „jam“ и (конфітури) в слоях, ябкові
і інші мармеляди, сливові повиди, кавові
консерви і кава збіжева, м'ясні консерви як
гуляш, ковбаски і т. и., вудженни і масарські
вироби, смалець і солонина. На експорт: бе-
кони (вепрові боки) і шинки.

Закупує кожду скількість живих свиней як
рівнож перепроводжує комісовий збут свиней
328 на заграничних ринках. 3-4

МАГАЗИН І РОБІТНЯ КОНФЕКЦІ
І ДАМСЬКИХ СУКОНЬ

С. ШТАДЛЕР

Львів, вул. Пекарська 3,

за маг. Кольпана

336 ПОЛЕКШІ В СПЛЯТАХ. 2—4

Щітки всякого рода

Стирки, губки,

ірхи 12-20

поручає найдешевше

О. Т. ВІККЛЕРА СИН, Львів, Ринок 28.



ВЗУТТЯ мужеське, дамське

власного виробу

по дуже низьких цінах поручає 260

першорядна робітня обуви :-: 17-27

ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 1

напроти св. Юра.

НАДІЙШЛИ З ПАРИЖА ОСТАННІ КРЕАЦІЇ

ОПАСОК — ГОРСЕТІВ — СТАНИКІВ

ПАНЧІХ — формуючих ноги

ПАНЧОХИ на жилики

МАГАЗИН ПАРИЗЬКИХ

ГОРСЕТІВ „МАЛГОЖАТА“

347 ЛЬВІВ, БАТОРОГО 34/II. 1-20

ФУТРА

мужеські й дамські
містові й до дороги
куртки, свитки, шапки
і т. п. поручає

М. А. АВГУСТИН
МАГАЗИН ФУТЕР

Львів, Рутівського 7. Тел. 49—46.

297 Приймає всякі роботи кушнірські. 9-10

Йосиф Сметана ГОДИННИКАР

у Львові, вул. Коперника 18.

поручає: Годинники стінні й кишенькові з же-
невських фабрик: Omega, Glashütte, Roskopf і
патентовані і т. п., також вироби зі золота
і срібла. Виконує всякі роботи годинникар-
ські по уміркованих цінах. Замовлення з про-
вінції виконує негайно! 347 1-10

Продажа на догідні сплати!!

Машини до шиття ==

== Грамофони, ровери,

Кружлівки молочарські

та їх складові частини, кравецьке приладдя

і до ручних робіт. Власна майстерня направ

Александр МАЛИМОН

Львів, ул. Валова, 11 а.



ШАПКИ КАПЕЛЮХИ

у великім виборі
322 3-12
по низьких цінах

Іван Віттман, :: ЛЬВІВ, ::
Трибунальська 1.

ЦЕРКОВНІ СВІЧКИ ВСЯКОГО РОДА

поручає фабрика

Інж. К. КОТЕЦЬКИЙ і С-ка

Львів 25, Бічна Кульпарківська 9. Тел. 57-48
331 Жадайте цінників. 4—12

МАГАЗИН І РОБІТНЯ КОНФЕКЦІЇ
та дамських суконь

ЦЕЦИЛІЯ ГАН

Львів, пл. Смольки 1а (напроти кіна „Марисенька“)

325 Полекші в сплатах. 5—20

П. Т.

Маю честь поручити свою кравецьку
фірму

Станислав Курц

у Львові, вул. Баторого ч. 12—14, 4 пов.,

в котрій проваджу окремих відділ для
Всеч. Духовенства, виконуючи всякі
видавані в Ваших околицях, дістанете в нас по-
двійну скількість товару: цілий комплект тільки
Реверенди всякого роду, верхні окриття,
нагортки, плащі, пелерини, порохівники,
бунди і т. п., а також нові футра і пе-
рерібки футер.

З високиим поважанням

Станислав Курц

кравець мужеський і спеціаліст
для П. Т. Отців

326 5-20

Львів, вул. Баторого 12—14, 4. пов.

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25, тел. 20 18, станція
зал.: Львів-Підзамче. Приймає ПИЛЬНИКИ
до насікання і замовлення на нові. 282 23-25

ГРОМАДЯНКИ І ГРОМАДЯНЕ! ЗИМА І СВЯТА ЗБЛИЖАЮТЬСЯ!

Кожний з Вас повинен тепло й гарно одяг-
тись. Оминайте посередників і перекупнів,
справляйте товар прямо з фабрики, де за гроші
видавані в Ваших околицях, дістанете в нас по-
двійну скількість товару: цілий комплект тільки
46 зол., а саме: 2½ м. велюру або улстер зимо-
вий, товар пушистий і м'який з чистою вовни,
на зимове елегантне мужеське або дамське
пальто, у всіх красках з підшевною на відвор-
стороні, подв. ширина, 1 мужеський светер зи-
мовий з рукавами, до запинання при шиї в крас-
ках: бронз, сріп і гранат. 3 м. теплої флянелі
на мужеську сорочку. 3 м. маркізи на цілу дам-
ську елегантну зимову сукню. 1 пара теплих
трикотових підштанців мужеських, 1 ручник
вафлевий, 1 пара теплих муж. скарпеток, 1 пара
теплих панчіх, 1 шовкова краватка і 3 хустинки
до носа. Все те разом висилаємо тільки за 46 зол.
за посліплатою, по одержанню листовного за-
мовлення. Платиться при відборі.

Заввага: Купуючий нічого не ризикує, бо
якщо товар не подобається, приймаємо його
назад, а гроші звертаємо. Впевняємо одначе, що
кожний буде вдоволенний з наших товарів і що
можемо надіятися на подяку. Хто надішле за-
раз 3 зол. не платити коштів опакowania і почт.
оплати. — Замовлення прохаємо адресувати:

Firma „Polska i produkcja“

Łódź, ul. Kiliński 44.

Панчохи, трикоти, трикотажі,

білизна дамська і мужеська, торбинки, парасольки, рукавички скарпетки,
також галантерія й перфумерія. — Товар першої якості, по дуже низьких
цінах продає ново-отворена фірма „РОЗЦВІТ“ Ф. Іляхер, Руська 8.